

מסורת הש"ס

(א) וְנָעִיל ג:ג, (ב) לָקֵמֶן פו:פ, (ג) [פִּסְתִּים ב:ז, וס"ג], (ד) סוּטָה ב, (ה) [נָעִיל י:י], (ו) [לָקֵמֶן יח:י], (ז) [נָעִיל י:י], (ח) [שֶׁס, ט] [לָקֵמֶן יח:י], (י) [לָקֵמֶן מד:ה, ט] [נָעִיל י:י], (יג) [נַע"ע מו"ס] כְּמוֹת ל, ד"ה אִי לֹאפוּקָה, (ט) [פ"ק דְּסוּטָה דף דף א:];

✠✠✠

תורה אור השלם

1. וְשָׁבַב איש אתה שכבת וְדַע וְנַעֲלֵם מַעֲיָי אישה וחסרתה ודיא נְטוּקָאָה וְגַד אֵין בָּהּ וְהוּא לא נתפשד:

במדבר יג יג

✠✠✠

גליון הש"ס

גב' ודקארי לה מא' קארי לה. כְּמוֹתוּ טו ע"א שו"ג:

✠✠✠

הגהות הב"ח

(א) גב' לרס סוטה אסורה מ"ט טומאה: (ב) רש"י ד"ה ומתוך וכו' ובשולח זה כבר: (ג) ד"ה הילודים וכו' לא רמיא קמייהו: (ד) ד"ה צלחה וכו' שאנוסה היתה שסבורה שמת: (ה) תוס' ד"ה לרסה וכו' ומתחייבמת: (ו) ד"ה לרס וכו' וא"ת כיון שלג בקרא שס טומאה: (ז) בא"ד ולא להקל לפטורה בלא חליצה ומיהו קשה יהיבי פריי בפי"ק דסוטה תתייבם ספק סוטה וגמלי דפרישת לעיל למסקנא דשעתן טומאה:

✠✠✠

תוספות ישנים

(א) וע"ק מהי האו דמספקא ליה בקדושין (סד), ד"י ר' ישכר טעמא דנפשיה קאמר ואפילו חייבי עשה או לאפוקי מרי' סומאי קאמי מפסוטי דטעמא דנפשיה קאמר דמתמירין לקמן פ' כ"ג (גג), און לאחר ביאה כלום בשמי יבמות ומוקים לה כר' עקיבא דלמר און דמספקא חופשין וכו' ואי סבר ר' עקיבא קדושין חופשין תתייבי עשה אמאי און לאחר ביאה כלום אלא ליתכ רק עשה דבית א' והיו בונה ב' בתים דמלא יבנה נפקא דליתו בונה כרתה. וי"ל דסד"א דמייבס לא מייבמה אבל מתלך חללה לכי' אלתערך לא יבנה א' דלפילו מתלך נמי לא חללה. ועי"ל דרי' יוחנן סבר דאלתערך בית א' הוא בונה לימר קרא דלא יבנה לנתוקא מכתה דלשת אח ולאוקמי אלוא. ומי"ד בברת כריש לקס כדפרי' דסבר דלא מיייר מן הגרה. עוד פ"י רי"ס מ"ד בברת כריש לקס משום שיש לנו לעשות פטור לזרה בציאת חזרתה כמו פטור לזרה בחליצת החזרתה והביא דמפטרה הגרה בחליצת [חזרתה] אמרין לעיל דהוי בברת כמו כן אמרין הכא דמפטרה בציאת חזרתה [דהוי בברת] בחליצה ויבוס א' ה"ס:

חמש עשרה נשים

קשיא. לרב ששת דשנייה הכי: רב אשי סבר לה כריש לקיש. דלמרי'

בברת וסיפא ניהא: **ומסרין** לה. לרישא דברייתא דקמני כריך חליצה באחים שוגדו לאחר חליצה וקדושין של שני וכו' שמעון דלמרי' ייבס ולבסוף גולד לא מהניא נפילתה מן הראשון למהוי עלה אשת אחיו

שלא היה בעולמו הלכך זיקת ההיא

נפילה לא אסרה לה עליה דהאי הואיל

וכשגולד (ט) כבר קדשה זה: **רבינא**

סבר לה **כרבי יוחנן**. דלמרי' חייבי

לאוין ניהו ורישא ניהא ומתוך לסיפא

דקמני אין לה עליו כלום באחין

שגולדו לאחר מכאן וכרבנן דלמרי'

אשת אחיו שלא היה בעולמו היא ולא

תקשי רישא לסיפא: **הילודים**.

שגולדו אחר קדושין של זה ולא

איתסרף עליהו בחליצתו דהא זיקה

קמייתא לא (ו) רמאי קמייהו לייבומי

ומשום אשת אחיו שלא היה בעולמו

לא מיתסרף כר"ש דלמר ייבס ולבסוף

גולד שריא: **עמד אחד מן הנוגדים**.

שהיו בשעת חליצה ראשונה: **אין** לה

עליו כלום. כר"ל דלמרי' האחין חייבין

על החלוצה כרת: **עמד אחד מן**

הילודים. אחר חליצה או אפילו אחר

קדושין וכשמת זה החולץ קדשה אותו

ילוד אין לה עליו כלום ולא משום

חליצה אלא משום דהויא אשת אחיו

שלא היה בעולמו מנפילה ראשונה:

כמאן כרבנן. דלמרי' אפילו ייבס

ולבסוף גולד אסירא: **נעשה**. בית

אחד הוא בונה ואין בונה ב' בתי'

ולאו הצא מכלל עשה עשה: **מי"ד**

נעשה כרבי יוחנן. דלמרי' איהו

שליחותא דלחין קעביד וכו' היכי

דלדידיה הויא זרה נעשה לאחים נמי

הויא נעשה: **ומ"ד בברת כר"ל**.

דלמר לאו שליחות דלחים קעביד

הלכך הוא ניהו דקאי עלה נעשה אבל

אשת אח: **לרס סוטה אסורה**. היה נשוי ב'

נשים חיותה האחת פטורות אף מן החליצה

מחייב טעמא טומאה כתיב זה וגסתרה והיא נטמאה (במדבר ה):

כעריות. דכתיב אל תטמאו בכל אלה (ויקרא יח): **ביאהם או חליצתם**

וכו'. האשה שהלך בעלה למדינת הים ובאו ואמרו לה מת בעליך

ונשאת ואח"כ בא בעלה תלך מזה ומזה מתו אחיו של זה ואחיו של זה

חולצין ולא מייבמין רבי שמעון אומר ביאתה או חליצתה מאחיו של

ראשון פוטרת היא לבתחלה את זרתה שהרי היא כשאר נשים לגבי

יבס דלא קנסוה רבנן מייבס דודאי שריא ליה שאנוסה היתה

(ז) ששמעה שמת. אלמא נבעלה תחת בעלה שריא זרתה לייבס ואפי'

רבינא לא פליגי אר"ש אלא בדידה אבל בזרתה מודו: **סוטה דאורייתא**.

שזינתה והסורה אסרה זה: **ואם אמרם לי סוטה דרבנן**. דהא

מדאורייתא שריא שניטע ע"פ ב"ד בעד אחד ואנוסה היא ורחמנא

שריא דכתיב (במדבר ה) ועד אין זה תרי אלא אחד [סוטה ג]: והיא לא נתפסה

אסורה הא נתפסה מותרת ורבנן הוא דגזרו בה כי היכי דמידוק שפיר

שמת בעלה עד שלא תנשא: **ודקארי לה מאי קארי** לה. הא לא אמר

רב אלא בסוטה דאורייתא דכתיב זה טומאה: **קסבר**. האי דפריך

כל דתקון רבנן כעין דאורייתא תקון ואי סוטה דאורייתא היא וזרתה

אסורה הכי נמי הוו אסרי רבנן זרה מייבוס ומזכרי לה חליצה:

ונכנסה עמו. המקנא לאשתו ואמר לה אל תסתרי עם איש פלוני:

לצינא. לבעלה שמת וזינתה שרגלים לדבר שהרי קינא לה וגסתרה ואם

כהנת היא אסורה בתרומה כדיליף במסכת סוטה (דף כח). נטמאה

נטמאה ונטמאה [במדבר ה] ג' פעמים אחד לבעל ואחד לבעול לתרומה:

ולא

מתייבמת וי"ל דהוא אמינא דהא דקמני שאין מתייבמת היינו מדרבנן אע"ג דהתם מוכח דאסירא מדאורייתא מכל מקום מכח משנה

עגמה אין להוכיח עליו כלום ועוד אמר רבי יצחק דדוקא לרב פריך דמשוי ליה כערוה לסוטה דאורייתא ופטורה אף מן החליצה

ולכך בסוטה דרבנן סברא היא דיש לאוסרה להתייבס אבל בזהיא דסוטה דספק סוטה חולצת אין תימה אם נאמר דבסוטה דרבנן

אפילו מתייבמת ועוד פירש רבינו יצחק דלרבי שמעון אסורה להתייבס לבתחלה מדקמני סיפא ואין הולד ממזר דאי שרי לייבס

לבתחלה פשיטא דאין הולד ממזר ועוד צירושלמי קורא לההיא דרבי שמעון חליצה פסולה ואם היתה מותרת להתייבס חליצה

כשרה היא ופריך מהא דקאמר ר"ש דפוטרת זרתה דכיון דלמר בסוטה דאורייתא דלאו בת חליצה וייבוס היא בסוטה דרבנן אין

לחליצה להועיל לפטור זרתה וכו"ת ממנה נפשו תועיל דאם חשיבא כסוטה גמורה זרתה נמי לא בעי חליצה ואי לא חשיבא כסוטה

א"כ שפיר פטורה זרתה דמסתבר ליה להש"ס דכיון דדמייא לסוטה דאורייתא חליצתה כמאן דליתא ואין לה לפטור זרתה:

פרק ראשון יבמות

יא.

מאן אחין אחין הנוגדים. אומר ר"י דגולדים קרי לאותן

העמדין להולד בלשון הש"ס כדאמרין בפרק ד' נדרים

(נדרים ג:) למימרא דגולדים העמידים משמע ובספ"ק דגיטין (דף יג:

ושס) קאמר אלא מעתה הקנה לגולדים דלא הוו בשעת מתן מעות

ה"נ כו': **צריכה** חליצה מן

האחין. (ט) מתייבמת אינה מאחר

דאסירה לבעלה דהשתא במוות לה

אסורה באסור לה לא כ"ש:

במאן ברבנן. הוה מני לאוקומי

כר"ש כגון שגולד קודם

שקדשה אלא ניהא ליה לאוקומי כרבנן

וגולד אפילו אחר שקדשה: **חד אמר**

בעשה. כן גירסת הקונטרס ופי'

בקונטרס משום דדרשין בית אחד

הוא בונה ואינו בונה שמי בתים ולא

הצא מכלל עשה עשה וקשה שפיר כיון

דאיתערך קרא לגופיה שלא ייבס

את שתייה מנגלן דלמיתא קרא (א) לנתקו

מכלל כרת ללאו ואמר ר"ת דגרסינן

חד אמר בלאו וכן פרי"ח דכשיבס

אחת קאי אצרה בלא יבנה דקרינא

בזרה כיון שלא בנאה שוב לא יבנה

אותה וכן האחים לא קיימא עלה אלא

בלאו לרבי יוחנן וגרסינן שפיר וזכור

ובא הוא או אחד מן האחין על זרתה

אצל לפ"ה דגרסינן נעשה (ב) לא פליגי

אלא באחין אצל איהו לכ"ע נעשה:

צרת בושא אסורה. לאו דוקא

אסורה דאף ממחליצה פטורה כדפירש

בקונטרס דדוקא סוטה ודאי אצל סוטה

ספק צעי חליצה כדמייתי בסמוך

וקרא דונסתרה והיא נטמאה נבעלה

ודאי איירי כדמסיק לקמן אבל סוטה

ספק לא כתב זה טומאה וא"ת והא

תנן נכנסה עמו לבית הסתר אסורה

לצינא ואסורה לתרומה ודרשין בפרק

כשם (סוטה דף קמ. ושס) שלשה פעמים ונטמאה כתיב אחד לבעל ואחד

לבעול ואחד לתרומה וי"ל דלא אסרה הכתוב אלא משום ספק שמת

נבעלה ונטמאה ולעולם לא כתיב טומאה אלא על הודאי נבעלה

וא"ת כיון שלא (ו) נכתב שם טומאה אלא על הודאי אלא כתיב אסורה

לצינא ולתרומה וי"ל דעשה ספק כודאי כדאמר בפרק כשם (ג"י)

שס) אם נטמאה למה שותה ואם לא נטמאה למה נשקית מגיד לך

הכתוב שהספק אסורה כודאי ולהכי ספק סוטה צעיא חליצה דדוקא

להחמיר עשה הכתוב ספק כודאי ולא להקל לפטרה בלא חליצה

(ו) ולמאי דפרישית לעיל (דף ג: ד"ה לפי) דלמסקנא דשמעמין טומאה

כעריות כתיב זה דלמר רב היינו במקום לאו ניהא דההוא טומאה

לא כתיבא אלא על דואי נבעלה אבל מ"מ קשה כיון דסוטה ודאי

חשיב לה רב כערוה א"כ סוטה ספק הוה לה ליחשבז כספק ערוה

וא"כ היכי פריך (ט) ומתייבס ייבומי: **ר"ב שמעון אומר ביאתה או**

חליצתה בו'. וא"ת ואמאי לא מקשה מת"ק דלמר אחיו של זה ואחיו

של זה חולצין ולרב לא צעין חליצה וי"ל דהא אחי ליה שפיר דחולצת

דמדאורייתא צעיא חליצה דסוטה דרבנן היא ולא פריך מר' שמעון

אלא משום דכל דתקון רבנן כעין דאורייתא תקון והיה לנו לאוסרה

להתייבס וא"ת ודלמא ר' שמעון לא קאמר אלא דדעידעד פוטרת

זרתה אבל לבתחלה לא ואמר ר"י דדעידעד מודה ת"ק דלא

אשכחן דפליגי והא דלא נקט אחיו של ראשון רצה חולץ רצה מייבס

דמשמע לבתחלה אמר ר"י דמילתא אנב אורחיה קמ"ל דאע"ג

דאיבא זרה דשיך זה ייבוס טפי אפ"ה ביאתה או חליצה שלה פוטרת

לבתחלה זרתה דס"ד דלא פטרה דנראה כאשתו דשני וא"ת לרב

חסדא שרויה לרקדק דסוטה דאורייתא שריא תקשי ליה ממתי' דפרק

קמא דסוטה (דף ג. דף ו. ושס) דמייתי בסמוך דספק סוטה אינה

משנה

ולכך בסוטה דרבנן סברא היא דיש לאוסרה להתייבס אבל בזהיא דסוטה דספק סוטה חולצת אין תימה אם נאמר דבסוטה דרבנן

אפילו מתייבמת ועוד פירש רבינו יצחק דלרבי שמעון אסורה להתייבס לבתחלה מדקמני סיפא ואין הולד ממזר דאי שרי לייבס

לבתחלה פשיטא דאין הולד ממזר ועוד צירושלמי קורא לההיא דרבי שמעון חליצה פסולה ואם היתה מותרת להתייבס חליצה

כשרה היא ופריך מהא דקאמר ר"ש דפוטרת זרתה דכיון דלמר בסוטה דאורייתא דלאו בת חליצה וייבוס היא בסוטה דרבנן אין

לחליצה להועיל לפטור זרתה וכו"ת ממנה נפשו תועיל דאם חשיבא כסוטה גמורה זרתה נמי לא בעי חליצה ואי לא חשיבא כסוטה

א"כ שפיר פטורה זרתה דמסתבר ליה להש"ס דכיון דדמייא לסוטה דאורייתא חליצתה כמאן דליתא ואין לה לפטור זרתה:

לרבנות

עין משפט נר מצוה

לוי א מיי" פ"א מהל' יבוס הלכה יב טוש"ע אה"ע סימן קסב סעי' א':

לח ב מיי" פ"ו מהלכות יבוס הלכה יט

טוש"ע אה"ע סימן קעג סעיף יא':

לח ג מיי" פ"א מהל' סוטה הלכה ח ומיי'

פכ"ד מהל' אישות הל' כד

טוש"ע אה"ע סימן קטו סעיף ח:

כ ד מיי" פ"ו מהל' יבוס הלכה יט:

✠✠✠

מוסף רש"י

ושהתה עמו כדי

טומאה. כדי הערלה

(סוטה ב.). אסורה

לביתה ואסורה לאכול

בתרומה. מספק.

כדלפנין (שם כח). שלשה

ונטמאה אמוריס כפרסה,

וקנא את אשתו והיא

נטמאה, ונסתרה והיא

נטמאה, תחת אישה

ונטמאה, אחד שאסורה

לבעל ואחד שאסורה לבעול

אם ימות בעלה או יגרשה,

אחיה שאסורה לתרומה

(שם ב.). ואם מת.

קודם שהשקה ואין לו

בנים וזקוק לניב,

חולצת. לנשא לזקן ולא

מתייבמת (שם).

✠✠✠

תוס' חד מקבאי

תניא החולץ ליבמתו

וחזר וקדשה ומת צריכה

חליצה מן האחים הנוגדים

(א) אבל לא מן הילודים

כרבנן דאמרי אפילו בנס

ולבסוף גולד אסורה משום

אשת אחיו שלא היה

בעולמו עמד אחד מן

האחים וקדשה צריכה

חליצה מן האחים עמד

אחד מן הילודים וקדשה

אין לו עליו כלום</